

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 408.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e117276/facsimile.pdf> (tilgået 29. maj 2024)

Anvendt udgave: *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

af Kullen og meddeles Høftedpad med det 38te Kar.
Ondtøbere foreslaar, at Dret: „forjaglig“ i Paragraphens
8ste Hovedord forandres til „forfælt.“

Forandringen, som er foreslaaet ved denne Paragraph er, som
det vil ses, kun en Redaktionsforandring. Man har fundet det
rigtigt, da Godbedingen er, at Tjenesten skal vare i 16 Kar, at stille
den i Spidsen, og dermed at omstaa, at det 38te Kar bliver Høfted-
aaret som en følge af, at 16 Karst-Tjenesten vil opbyres med det 38te
Kar, naar Beslutningen er bleven udreven i det 22de Kar, som er
den almindelige Regel, og at altsaa, naar Beslutningen efter deres
egen Beslutning er bleven udreven noget tidligere eller noget
senere end det 22de Kar, Høftedaaret maa variere herefter; et
Andet er det, at det med Hensyn til de Indtægter, som ikke med det
22de Kar have naaet den fulde Begyndingsalder, og som efter § 15
haane blive udfræmte med det 23de og 24de Kar, som findes at være
noget ubilligt at forbyde, at de skulle tjene efter det 38te Kar, forbi
de tidligere er bleven udbettede. Den Forandring, som er bleven
foreslaaet i 8ste Hovedord af § 31, at Dret: „forjaglig“ skal om-
byttes med „forfælt“, er begrundet dera, at Udtrykket „forjaglig“
andregge sig Værnepligtig og bruges i § 23; det er nemlig foresat
som ene paa det i § 23 omhandlede Tilfælde, at Stanningsbestem-
melsen vil komme til at påse, og derfor fundet det rigtigst at
beholde hiint Udtryk, da „forfælt“ og „forjaglig“ ei kunne siges at
være aldeles synonyme. Med Hensyn til § 32 har man ingen For-
andringer foreslaaet, ligesaa lidt med Hensyn til § 33. Det har ved
§ 33 været under Diskussion i Udvalget, om alle den der indskolte
Genstande til Forordningen af 1801 burde forfalde, da det fundt
blev det hensigtsmæssigt at henvis til en tidligere Anordning;
og da den Anordning ikke har andet reelt Indhold end det, at den
udviser Tjenestepigten for det Mandfolk, som omhandlede i Para-
graphen, fundt den Beslutning ogsaa uden for Værnepligtig være
optaget her; men man fandt dette ikke saa væsentligt, at man derfor
burde foretage nogen Forandring.

Ordb. Det fundt være at onse, om Tjenesteliden fundt
noget forteret; den maa upaatvibelig onses for overordentlig lang og
maafer længere, end det fundt synes nødvendigt. Forordningen af
20de Juni 1788 § 17 nævner det 38te Kar som den Tid, hvorefter
at Krigstjeneste skalde opbyres, og det forekommer mig anstændigt, om
man fundt gaar tilbage til denne Regel. Der blev ogsaa andraget
herpaa af den værdifulde Stanningsbestemmelser i Anledning af det Ud-
valgt, som blev foreslaaet i 1846. Forøvrigt er dette noget, hvorom
jeg ikke vil sige noget Andet; jeg henviser det blot til For-
samlingens Overveelse. Godt nu de Forandringer angaaer, som ere
foreslaaede af den ærte Comitee, da ere de vistnok hensigtsmæssige;
men det forekommer mig dog det, at man i Paragraphens Slutning
hørfen sætter „forjaglig“ eller „forfælt“, thi jeg mener, at naar
En er udbetruen fra sine Eftener, vil det være meget uanstændigt
med juridisk Skærpede at sige, om det er slet „forjaglig“ eller „for-
jaglig“; men det maa i og for sig være tilstrækkeligt for, at han nu
maaere udvise den fulde Tjenestetid, saavel ved den haandte Gør
som ved Forhærlingen. Godt § 32 angaaer, da er det en meget
haard Bestemmelse, at de, der ikke have den fornødne Tjenestetid
til at tjene i Armeen eller Forhærlingen, skulle bruges til anden Tje-
neste, som langstaa ikke er af en saa hæderlig Natur som Krigs-
tjenesten. Det er indtil videre ogsaa Regel, som jeg blot skal henvisse
til Forsamlingens Opmærksomhed, thi jeg beder mig ikke til demom
at stille noget Andet. Naar det hedder, at til dette Slags Tje-
neste blive de yngre at indfalde fremfor de ældre, indseholdt Udvalget
af 1846 i § 53, at den haandte og borgerlige Stilling ogsaa her
maaere komme i Betragtning, og det fundt mig ogsaa, der fundt være
god Anledning til at indremme dette, da denne Tjeneste ikke er af
sammen Beskaffenhed som den uindvirkbare Krigstjeneste, og for ad-
skillige Personer lei kan være meget uheldigere end for Andre. Ivo-
rigt maaere det vel ubestrideligt udtale, hvad der vel er størst i og
for sig selv, at ogsaa disse Værnepligtige maaere være befalede til at
stille Andet for sig til at forrette denne Tjeneste og til at faae Ud-
sættelse med denne — ja, jeg tror, det faaer ogsaa i Paragraphen,
at de ere berettigede til at stille for sig.

J. H. Hansen: Da den Minoritet af Comiteen, som har
indtillet, at § 23 skalde udgaae, ikke i Anledning af nærværende
Paragraph har gjort nogen lignende Indstilling, skal jeg tillade mig
at foreholde mig at fremkomme med et Amendement om, at den
Bestemmelser i § 32, som angaaer Stillingen, kommer til at udgaae.

Ordføreren: Dog skal blot i Anledning af hvad den ærte
Rigsdagmand for Hovedkomiteen Hede Distrikt (Kjøbenhavn) har ytret om
den lange Tjenestetid af 16 Kar tillade mig at bemærke, at dette
Oglaar har været Hjemsind for Diskussion i Udvalget, men efter den
Regel, man havde sat sig, som ligger som muligt at gjøre Forslag til
Forandringer i Udvalget, der vilde øffere den nærværende Anværgen-
sation, som man til det Resultat, at man burde øffere sig fra at
indskrænke disse 16 Karst-Tjeneste. Efter den nu behøvede Anværgen-
organisation er Tjenesteliden egentlig længere, thi efter det 38te Kar
gaar Mandstaben over i den saakaldte Forhærlingsbetjening og faaer
i den til det 48te Kar; men dette Tilfælde, som vel og maa onses
aldeles ønskeligt, er nu efter Udvalget bortfaldet.

Udgrensning: Det er blot et Par Bemærkninger, jeg har
at fremsette. Med Hensyn til hvad jeg bemærkede ved § 18 i Ud-
valget, følger, at der ved § 31 maa kunne stilles det Amendement, at
de unge Personer, som have paataget sig Tjenesten, men ogsaa fra
denne, for de have tjent 5 Kar, maaere kunne faae Afslag i deres 16te
Kar i Forhærlingen. Med Hensyn til § 22 er det mig ikke yder-
ligt, om der ikke nogensteds i Forordning kan blive Tale om at af-
sætte de omhandlede Personer. Det hedder, at det kan er i Tilfælde
af Krig, at disse Mandstaber blive at udfræmte; men ved de større
Krigstjenester, som i Forordning kunne finde Sted, som omtales i § 29,
vil der dog maaere blive Anvendelse ogsaa for disse Indtægter. Det
er derfor i denne Paragraph tilladt disse Værnepligtige at stille en anden,
til samme Klasse hørende Værnepligtig for sig; men der tilføjet, hvad
der ikke stod i det tidligere Udvalgt af 1846, at det skal være en ældre
Værnepligtig. Derfor det indtil videre ikke blev Afstemt om alle de
til samme Kar hørende Værnepligtige af denne Art, maa jeg onnske,
at der ogsaa kan stilles en lignende Anvendelse som den, der
omhandlede i § 27, saaledes at man maa kunne stille for sig til den
første Tjenestetid af Værnepligtig af denne Klasse, henhørende til
sammen Kar.

O. Christensen: Jeg skal i Anledning af det af en ærte
Rigsdagmand beordrede Amendement til § 32 tillade mig at bemærke,
at det allerede under Diskussionen af § 25 af det Andet af Udval-
get, der har gjort sin Minoritetindstilling i Forbindelse med mig,
blev udtalt, at det kun var en Forsømmelse, at det ikke var bleven
bemærket, at Stillingen ogsaa maaere bortfalde med Hensyn til § 32.
Diskussionen gik dernæst over til §§ 34, 35 og 36.

Ordføreren: §§ 34, 35 og 36 lyde saaledes:
§ 34.

Den Rigets Indvånere saaledes paahøvede Værnepligt til
Armeen skal, saalange de ikke ere indfaldte til Tjeneste, ei være den til
Ginder for at tage Ophold, hvor de vilde indenfor Rigets Grændser,
dog at de fra den Tid, de ere bleven evnede i Kullerne (§ 9),
laagttage de Regler, som i Forordningen af 10de Mai 1843 § 8 ere
forefærdte med Hensyn til Rytning med Høfteddel, hvillse Regler
Oglaar skulle komme til Anvendelse, om end Rytningen slet fra et
Autodistrikt til et andet.

Ligeledes skal det faae enhver Landværnepligtig frit for, naar
han tager slet Ophold et andet Sted end det, hvor han er indført i
Kullen, at lade sig omvælte fra et Distriktsdistrikt til et andet.
§ 35.

Landværnepligten skal i Reglen ikke være Nogen til Ginder for
at rejse til Udlandet, naar han ikke derfor foresætter at opbyde de
Forspligtelser, der tilhøre de foresaandede Bestemmelser paahøvede ham i
Hensende til Tjenestelidens Opbydelse.

§ 36.

Dog kan Ingen, som henhører til den haandte Gør, rejse ud af
Riget uden dertil erhøvede særligt Tilladelse, som i Almindelighed
kun vil blive meddeelt imod behøvede Caution og i Reglen ei kan
værdet, saalange der paahøvede den Beslutnings Forspligtelse til at
forrette slet Tjeneste.